

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОМПРОМІСУ В ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НОВОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

О. ЮХНО,

доктор юридичних наук, доцент, начальник кафедри кримінального процесу Харківського національного університету внутрішніх справ

SUMMARY

Some aspects of improvement the project of law about the investigators status. In this article the author studied the problems that appeared during the preparation the law about the investigators status and also the author makes some propositions for improving that law.

Рассмотрены генезис, проблемы современного состояния и использования теоретических, а также прикладных аспектов компромисса при проведении досудебного расследования, с учетом применения нового Уголовного процессуального кодекса Украины.

Проблеми компромісу у протидії та запобіганні злочинності є актуальними у всіх країнах незалежно від форми правління. Для мінімізації шкоди, яку завдає суспільству злочинність, слід розробляти нові методи протидії цьому соціальному явищу. Крім того необхідно змінювати стратегію, тактику і методику діяльності правоохоронних органів, які б найповніше відповідали вимогам сьогодення, подальшому впровадженню принципів демократії, зокрема при досудовому розслідуванні.

Пошук найефективніших шляхів за визначенням Г.О. Усатого слід розпочинати із законодавчого забезпечення діяльності суб'єктів правозастосування, оскільки нинішня нормативна база безнадійно застаріла [1, с. 36- 43], що ми підтримуємо. Перегляду вимагає й існуюча концепція державної політики у сфері протидії злочинності. Ще за радянських часів неодноразово «оголошувалася війна» злочинності та до цієї війни втягувалися усі силові структури держави. По всій країні тиражувався ідеологічний постулат, згідно з яким держава була покликана вести безкомпромісну боротьбу з усіма видами злочинів. Головним критерієм цього методу було повне знищення однією стороною іншої сторони [2, с. 79-86]. Цей метод вирішення соціальних конфліктів

заснований на силовому факторі, та прагненні будь-яким чином перемогти, отримав, як історичну так і правову поразку. У зв'язку з цим в сучасній науці прийнято застосовувати поняття не боротьби, а протидії злочинності, в якій можуть досягатися і компроміси. На сьогодні вирішенню піднятих питань буде сприяти прийнятий 13.04. 2012 року новий Кримінальний процесуальний кодекс України [3]. Зокрема, у новий КПК введено новелу, згідно статті 55 якої, у кримінальному провадженні потерпілим може бути як фізична, так і юридична особа. Крім цього, згідно ч.4 ст. 56 нового КПК «Права потерпілого» введена ще одна новела, яка визначає, що на всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним, обвинуваченим і укласти угоду

про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та цим Кодексом випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження [3, с. 35 – 37].

За дослідженням, процедури відновного правосуддя закріплено протягом останніх десятиріч у кримінальному праві і кримінальному процесі багатьох європейських країн, США, Канади, низки країн Південної Америки та інших. Запровадження відновних процедур у кримінальному судочинстві як необхідна умова розвитку права в сучасному суспільстві знайшло відображення у міжнародних правових документах, зокрема: Європейській конвенції про здійснення прав дітей 1995 р.; рекомендаціях Ради Європи №R(85) 11 щодо статусу жертви у межах системи кримінального права; №R(87) 18 щодо спрощення структури системи кримінальної юстиції (правосуддя); №R(87) 20 щодо реакції громадськості на підліткову злочинність; № R(87) 21 щодо зменшення ступеня віктимізації і надання допомоги потерпілим; №R(92) 16 щодо європейських правових стандартів застосування громадських санкцій та заходів; №R(95) 12 щодо структури управління

системою кримінального правосуддя; № R(99) 19 щодо принципів організації медіації у кримінальних справах [4, с. 5] та ін. Про оптимізацію моделювання правоохоронної системи, її стратегії і тактики зазначав також О.Г. Кальман, який підкреслював що вона залежить і від вирішення невідкладних тактичних питань державної політики сьогодення [5,14], одним із напрямів яких, є розширення використання компромісу у досудовому розслідуванні. Останнім часом у науковій літературі все частіше з'являються роботи присвячені розв'язанню питань проблем застосування компромісу у кримінальному судочинстві. Зокрема ці питання досліджували Алікперов Х.Д., Васильєв Г., Верещак В.Л., Гармаєв Ю.П., Губська О.А., Ємонський В.А., Житний О.О., Івасюк І.Г., Калиновський К.Б., Кузьмічов В.С., Курта Є.О., Маковеев Н.І., Медведько О., Навроцький В., Назаров В.В., Нескороджена Л.Л., Павлова О.К., Парфіло О.А., Пушкар П.В., Смольков В., Туркота В.Я., Усатий Г.О., Чорний В.Я., та ін. У всіх дослідженнях та вказаних міжнародних правових документах наголошується на позитивному досвіді запровадження медіації як засобу позасудового врегулювання конфліктів, спрощення розгляду справ і позбавлення від певних труднощів у роботі системи кримінального правосуддя. Йдеться про законодавче визначення кола злочинів і осіб, що їх вчинили, стосовно яких можливе застосування компроміси та відновних процедур, і механізм самих цих процедур. За дослідженням В.С. Кузьмічова і Є.О. Курти чинні норми закону про кримінальну відповідальність, які передбачають можливість укладання компромісу пропонується поділити на дві групи: 1) кримінально-правові компроміси, передбачені нормами, що встановлюють загальний порядок

їхнього укладання: ці норми містяться у Загальній частині КК України та встановлюють загальні умови застосування компромісу. Порядок реалізації цих норм регулюється кримінальним процесуальним законодавством, кримінально-правові компроміси передбачені нормами, що встановлюють спеціальний порядок їхнього укладання: це норми Особливої частини КК України, які встановлюють можливість звільнення від кримінальної відповідальності у разі вчинення конкретного злочину та виконання позитивних пост кримінальних вчинків, передбачених для цього випадку; 2) до форм кримінально-правових компромісів, застосування яких регулюються першою групою компромісних норм належать: звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям згідно ст. 45 КК України якою передбачено, що особа, яка вперше вчинила злочин невеликої тяжкості, а також необережний злочин середньої тяжкості, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона після вчинення злочину щиро покалася, активно сприяла розкриттю злочину і повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду; звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим згідно ст. 46 КК України якою передбачено таку ж можливість для особи, яка вперше вчинила злочини, якщо вона примирилася з потерпілим та відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду; звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки згідно ст.47 КК України можливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки; згідно ст.48 КК України звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки; із застосу-

ванням примусових заходів виховного характеру для неповнолітніх які вперше вчинили злочин, а також згідно ст. 97 КК України. Крім того, відповідно до ст. 105 КК України можливості звільнення від кримінального покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру в разі вчинення злочину невеликої або середньої тяжкості, якщо буде визнано, що неповнолітній внаслідок щирого каяття та подальшої бездоганної поведінки не потребує застосування покарання [6, с. 27-39]. Наслідком застосування компромісу у вигляді відновних і примирних процедур може бути не тільки звільнення від кримінальної відповідальності, а й пом'якшення покарання. Зокрема, у пункті 2 ч. 1 ст. 66 КК України як обставину, що пом'якшує покарання, незалежно від категорії злочину зазначено добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди. Крім цього, для вдосконалення правових, організаційних передумов боротьби з корупцією Указом Президента України від 24 квітня 1998 року № 367/98 була затверджена Концепція боротьби з корупцією на 1998-2005 роки, згідно якої вже тоді було передбачено розширення інституту правового компромісу щодо суб'єктів корупційних діянь, які добровільно сприяли виявленню, розслідуванню та припиненню корупційних діянь, вчинених ними особисто або іншими особами. Про необхідність застосування компромісу на стадії досудового розслідування свідчать дані проведеного В.М. Кузьмічовим і Є.О. Куртою опитування працівників слідчих підрозділів. Так, більшість респондентів (87,1 %), зазначили що існування у законодавстві компромісних норм необхідно. Вони пов'язали своє рішення, насамперед з тим, що наявність компромісних норм полегшує виявлення

й розслідування злочинів та сприяє більш швидкому й повному його розслідуванню (64,4 %); крім того, застосування компромісу сприяє більш скорішому й ефективному відшкодуванню збитків потерпілому (40,3 %). Деякі респонденти зазначили, що можливість застосування компромісу сприяє отриманню правдивих свідчень (36,0 %), а також звернули увагу на те, що нині протидія злочинності не може бути заснована лише на силовому та безкомпромисному методі (34,6 %). Таку ж думку також розділяє і велика кількість інших вчених. При більш уважному осмисленні цієї проблеми неминучим є висновок, що застосування компромісу в сучасному кримінальному процесі це реальна необхідність, обумовлена сучасними вимогами суспільства та міжнародної спільноти до кримінального судочинства, яке повинно сприяти захисту прав та свобод людини і відповідати вимогам статті 28 Конституції України яка зазначає, що кожен має право на повагу до його гідності. Це переконливо доводять отримані нами відповіді: більшість опитаних слідчих (52,5 %) визначили, що застосування компромісу у кримінальному судочинстві допустимо. Також, більшість респондентів за дослідженням інших вчених (60,3 %) визначили, що доцільно застосувати компроміс саме на стадії досудового розслідування [6, с. 26-27], що ми підтримуємо. Отже, підсумовуючи наведене, можна зробити висновок, що застосування компромісу на стадії досудового розслідування знаходить підтримку у більшості осіб, які приймають у ньому участь. Хоча існує окрема категорія практичних працівників, які висловлюються проти застосування компромісу на досудовому розслідуванні. Але не виключено, що це пов'язано із ймовірним отриманням користі, яку можна отримати

за допомогою компромісу. Згідно генезису вивчення цієї проблеми встановлено, що після неодноразових пропозицій кримінологів, юристів окремих галузей права та інших вчених і практиків, а також за результатами досліджень та наявних статистичних даних, Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008 затверджено Концепцію реформування кримінальної юстиції України. Зазначена Концепція серед інших напрямів реформування системи кримінальної юстиції визначає гуманізацію кримінального законодавства, а поряд з цим посилення захисту прав та інтересів потерпілих, гарантоване відшкодування завданої злочином шкоди, якого не може в повному обсязі забезпечити держава. У зв'язку з цим, одним із завдань реформування кримінального права та процесу має стати розширення компромісу у сфері застосування процедур відновного і примирного правосуддя, відповідно до яких прокурор, суд прийматимуть рішення щодо укладення угоди про примирення обвинуваченого з потерпілим. Термін «відновне правосуддя» у Концепції визначено як форму правосуддя, основною метою якого є створення умов для примирення потерпілих і правопорушників та усунення наслідків, спричинених злочином або кримінальним проступком. Чинне законодавство про кримінальну відповідальність України передбачає для потерпілого можливість вимагати відшкодування завданої злочином шкоди, а також певним чином стимулює правопорушника до відшкодування заподіяної шкоди і примирення з потерпілим. Ці можливості також розширено Законом України від 15 квітня 2008 р. № 24 «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності» [7], а на вико-

нання цієї концепції вказані питання закріпленні у новому КПК від 13.04. 2012 року [3]. Зазначені акти відповідають сучасним правовим тенденціям переходу від реагування на вчинення злочинів винятково примусовими та каральними методами до застосування альтернативних або додаткових шляхів впливу на стан криміногенної ситуації в суспільстві, а саме відновних процедур або процедур примирення (медіації), які проводяться за допомогою посередника (медіатора). Основною метою при цьому є, з одного боку, відшкодування шкоди, заподіяної злочином, з іншого спонукання особи, яка вчинила правопорушення, за власною ініціативою піти на відповідні перемовини з потерпілим віч-на-віч поза межами слідчого кабінету і зали судового засідання, при посередництві спеціально підготовлених і уповноважених сторонніх осіб медіаторів, спільно виробити взаємоприйнятні засоби залагодження конфлікту. Наслідком такої процедури є укладена між обвинуваченим (підсудним) і потерпілим письмова угода, яка може тягти певні юридичні наслідки. Особливо доцільним є застосування посередництва з метою примирення як засобу виправлення порушених суспільних відносин у справах про злочини і суспільно небезпечні діяння, зокрема вчинених неповнолітніми.

За дослідженням, ще перед прийняттям вказаного Указу Президента України, з урахуванням міжнародних зобов'язань України, як члена Ради Європи, Міністерством юстиції України за активної участі Генеральної прокуратури України було розроблено законопроекти, спрямовані на регламентацію відновних процедур і використання їх наслідків у кримінальному та інших провадженнях. Поряд із розробкою законодавчого закріплення відновного правосуддя в Україні

здійснювалось практичне застосування медіації у кримінальних справах. Так, із 2003 р. успішно діють експериментальні проекти з використання медіації між потерпілими і правопорушниками на підставі угод про співпрацю між неурядовими організаціями та судами із застосування відновних процедур, що проводяться в одинадцяти регіонах України. Розробником програм та ініціатором їх запровадження є благодійна організація «Український центр порозуміння». За підтримки Верховного Суду України окремі місцеві суди, з власної ініціативи почали надавати громадським організаціям, які здійснюють таке посередництво, інформацію у справах про нетяжкі злочини (крадіжка, грабїж, шахрайство, порушення правил безпеки дорожнього руху, хуліганство тощо). При цьому кримінальні справи вирішуються у межах чинного законодавства. Судді, які застосовують програми відновного правосуддя, відзначають його переваги порівняно з традиційними процедурами розгляду кримінальних справ і позитивний вплив на захист прав потерпілих. Ще раніше Постановами Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх» та від 2 липня 2004 р. № 13 «Про практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів» і від 15 травня 2006 р. № 2 «Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру» судам рекомендовано залучати для проведення процедур медіації відповідні громадські організації. Між тим, міжнародні рекомендації, дослідження та практика застосування відновних процедур в Україні свідчать про необхідність розпочинати такі

процедури ще при розгляді заяв при досудовому розслідуванні, що й регламентовано у новому КПК від 13.04.2012 року. В той же час, як зазначає О. Медведько застосуванню згаданих норм з використанням відновних процедур перешкоджає консервативність психології прокурорів при організації розслідування, проведенні прокурорського нагляду та розгляді в судах справ щодо осіб, які вперше притягаються до кримінальної відповідальності за злочини, що не становлять великої суспільної небезпеки. Вони ще мало зорієнтовані на альтернативне вирішення таких справ, не виявляють у цьому ініціативи. Як наслідок до судового розгляду примирення відбувається рідко, здебільшого власними зусиллями сторін. Про консервативний підхід окремих працівників прокуратури свідчать вибіркоче вивчення Генеральною прокуратурою України справ, закритих за примиренням сторін у 10 регіонах України, яке показало, що досить поширеним є ігнорування прокурорами результатів стосунків між обвинуваченим і потерпілим за наявності у справах даних про примирення, відшкодування шкоди, коли справи направлялися до суду не для закриття згідно зі ст. 46 КК України, а для постановлення вироку. За дослідженням Генеральної прокуратури України із числа закритих судом внаслідок примирення справ, до суду були направлені з обвинувальним висновком 83,4% справ. В той же час при цьому майже в усіх справах при їх судовому розгляді прокурори не заперечували проти закриття справ. Про це свідчать і данні судової статистики, згідно якої на досудовій стадії від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням з потерпілим звільнено 950 осіб, що в п'ятеро менше порівняно із судовою стадією розгляду справ, кількість яких складає 4 тис. 575

осіб. Крім цього такому становищу сприяє і те, що в рішеннях колегій деяких прокуратур обласного рівня висловлюється критика діяльності районних прокурорів, які направляють справи до суду для звільнення осіб від кримінальної відповідальності з нереабілітуючих підстав із закриттям справ, хоча ці форми закінчення досудового слідства передбачено законом [4, с. 6]. На наш погляд покарання не повинно бути єдиною і обов'язковою метою діяльності слідчих і прокурорів у кримінальному провадженні, оскільки у справах про злочини проти особи, які не становлять великої суспільної небезпеки та є невеликої тяжкості, і необережні злочини середньої тяжкості, більш важливим є відшкодування потерпілому шкоди і зміни винної особи свого ставлення до злочину на негативне, тобто відновлення порушених злочином суспільних відносин.

З метою напрацювання теоретичних та практичних методик, на базі Національної академії прокуратури України ще 4 - 5 грудня 2007 р. проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Становлення відновного правосуддя у світі та Україні. Роль прокуратури у відновному правосудді», тобто першу в Європі спеціалізовану конференцію органів прокуратури щодо впровадження відновного правосуддя. Прийняті на ній рекомендації свідчать про велику зацікавленість у більш широкому впровадженні медіації між потерпілими і правопорушниками відповідно до міжнародних та європейських норм. Зокрема, висловлено думку і напрацьовані рекомендації про необхідність підготовки рекомендацій Генеральної прокуратури України для працівників органів прокуратури та інших правоохоронних органів щодо застосування у практичній діяльності положень чинного законодавства з

питань примирення та можливості залучення медіаторів. Крім цього, після вказаної конференції, з метою зміни існуючого становища в межах чинного законодавства, згідно із розпорядженням Генерального прокурора України від 17 січня 2007 р. № 4 Генеральною прокуратурою України, Національною академією прокуратури України та благодійною організацією «Український центр порозуміння» за фінансової підтримки Швейцарської агенції з розвитку та співробітництва реалізується пілотний проект «Підтримка реформи системи кримінальної юстиції України: впровадження прийомів медіації у діяльність органів прокуратури». З метою його реалізації Генеральною прокуратурою України здійснено аналіз законодавства і судової практики, розроблено та апробовано спеціалізовані навчальні курси для студентів і слухачів Національної академії прокуратури України та курсантів Національної Академії внутрішніх справ. Крім цього, видано і направлено в усі прокуратури 2 випуски бюлетеню «Відновне правосуддя в Україні», розроблено сайт www.rj.org.ua, що має стати базовим для практиків відновного правосуддя в Україні, проведено «круглі столи» та презентації, вивчено зарубіжний досвід діяльності органів прокуратури у цій сфері. В той же час, на нашу думку, доцільно щоб такі й інші заходи в цьому напрямі були проведені також керівництвом МВС та Податкової міліції України. З цих питань було створено Спостережну раду проекту під головуванням представника Генеральної прокуратури України, до якої входять також судді Верховного Суду України, працівники Міністерства юстиції України і навчальних закладів, представники громадських організацій, заплановано низку заходів практичного характеру з метою поширення

засад відновного правосуддя в діяльності прокурорів. З урахуванням наслідків уже проведеної роботи і подальших перспектив запровадження відновного і мирного правосуддя у кримінальному судочинстві правоохоронним органам, які наділені правом проведення досудового розслідування доцільно змінити підходи до вирішення справ про злочини невеликої тяжкості і необережні злочини середньої тяжкості проти особи, її законних прав і свобод у разі відшкодування обвинуваченими заподіяної злочином шкоди і наявності підстав для їх примирення з потерпілими. В цьому розрізі керівництво МВС та Генеральної прокуратури України доцільно змінити критерії оцінки працівників підпорядкованих підрозділів і вивести «негативний» показник щодо кількості закритих кримінальних справ за цими підставами і перевести їх в «позитивний» показник. З боку керівництва МВС, Генеральної прокуратури, Податкової міліції та ін. мають бути виключені «негативні оцінки» та критерії роботи слідчого і прокурора щодо кримінального переслідування у разі обґрунтованого направлення такої кримінальної справи до суду для звільнення особи від кримінальної відповідальності і закриття справи внаслідок примирення. Доцільно щоб у робочих і навчальних планах навчальних закладів правоохоронних органів було сплановано вивчення навчальних тем щодо відновного правосуддя і процесуальних механізмів та підходів до вирішення кримінально-правових конфліктів, навчання слідчих і прокурорів, залучення до них науково-педагогічних працівників навчальних закладів МВС і Генеральної прокуратури та Податкової служби України, представників благодійної організації «Український центр порозуміння» і регіональних громадських

організацій, що впроваджують відновне правосуддя, у тому числі з питань вивчення позитивного досвіду з цього напрямку діяльності, що пригодиться при запровадженні ст. 55 та інших нового КПК України. В свою чергу, слідчим і прокурорам за місцем знаходження громадських організацій, які здійснюють посередництво на стадії досудового розслідування у кримінальних справах, бажано налагодити з ними співпрацю. У правоохоронних органах і громадських організаціях цього напрямку доцільно наочно вивісити доступну для населення інформацію про їх контактні і інші дані в розрізі характеру розглянутої діяльності. Роз'яснювати потерпілим і обвинуваченим у справах про злочини невеликої тяжкості та необережні злочини середньої тяжкості положення вимог ст.ст. 45 - 46 та інших статей КК та нового КПК України від 13.04. 2012 р., і незалежно від категорії злочину, а також пункту 2 ч. 1 ст. 66 КК України їх право на примирення самостійно чи за допомогою посередників (медіаторів), а також можливі наслідки по кримінальних справах, у разі досягнення примирення та відшкодування заподіяних злочином збитків чи шкоди. Крім цього, в ході досудового розслідування надавати можливість потерпілому та обвинуваченому звертатися до вказаних організацій для вирішення конфлікту за рахунок досягнення примирення. Крім цього, з власної ініціативи інформувати громадські організації, які здійснюють посередництво, про можливість їх участі у конкретних кримінальних справах за наявності для цього підстав і надавати необхідну інформацію з дотриманням таємниці досудового розслідування та іншої охоронюваної законом державної таємниці. За дослідженням, на колегії Генеральної прокуратури України ще за підсумками роботи у пер-

шому півріччі 2008р. О. Медведько надав роз'яснення, що у разі досягнення угоди про примирення між обвинуваченим і потерпілим на досудовій стадії провадження необхідно перевіряти її добровільність та повноту реалізації, відповідність вчиненому злочину, усвідомлення сторонами угоди її наслідків, приймати рішення у справі відповідно до закону, з урахуванням досягнутого примирення. Ним була звернута увага на необхідність при підтриманні державного обвинувачення в судах враховувати угоди про примирення між підсудним і потерпілим, відшкодування заподіяної злочинцем матеріальної чи моральної шкоди при наданні суду пропозиції про закриття справи чи про міру покарання, а також враховувати вимоги чинного законодавства, що відсутність згоди підсудного на примирення чи його відмова відшкодувати шкоду відповідно до ст. 67 КК України не може вважатися обставиною, яка, обтяжує покарання. В той же час, ще з прийняттям вказаного закону у 2008 році, у чинному законодавстві і нормативній базі відсутні відомості про те хто, де, коли, яким чином буде готувати спеціально підготовлених і уповноважених сторонніх осіб «медіаторів», їх підпорядкованість, а також про форми і види письмових угод між обвинуваченим (підсудним) і потерпілим, підстави їх взаємостосунків, у тому числі фінансових, і взагалі чи повинні останні мати фінансові відносини при цьому. На нашу думку, певна організаційна структуризація «медіаторів» повинна мати місце, оскільки повна безконтрольність за їх діяльністю може привести до створення відповідної касти осіб, які будуть наживатися на окремих суб'єктах кримінального судочинства та створювати умови для вчинення корупційних діянь у підрозділах правоохоронних органів. Тому, з

метою вирішення вказаних та інших піднятих у статті і наявних проблем, доцільно продовжувати удосконалення законодавчої і нормативної бази. Подальше впровадження компромісу, новації щодо застосування відновного і примирного правосуддя, зокрема після прийняття 13.04.2012 року нового КПК, та вирішення піднятих питань у правозастосовній діяльності, надасть поштовх для подальших досліджень чи наукових вивчень, створення практики кримінального судочинства в цьому перспективному та демократичному напрямі кримінального судочинства. В той же час підняті питання не є остаточними і підлягають окремому дослідженню, або науковому вивченню.

Література:

1. Усатий Г.О. Можливості кримінально-правового компромісу в боротьбі з організованою злочинністю / Г.О. Усатий // Вісник прокуратури. – 2003.- № 1.- С. 36 - 43.
2. Аликперов Х.Д. Социальная обусловленность компромисса в концепции уголовной политики / Х.Д. Аликперов // Советское государство и право. – 1991.- № 12.- С.79 - 86.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий Верховною Радою України Законом № 4651-УІ від 13.04.2012 р. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» № 4652-УІ від 13.04.2012 р. - Х.: Право, 2012. – 392 с.
4. Медведько О. Примирення у кримінальному провадженні та розширення альтернативи у кримінальному переслідуванні / О. Медведько // Вісник прокуратури.- № 8. – 2008.- С. 3 - 8.
5. Кальман О.Г. Сучасні тенденції злочинності в Україні і проблеми запобігання їй / О.Г. Кальман // Вісник прокуратури.- № 8. – 2007.- С. 3 - 8.
6. Кузьмічов В.С., Курта Є.О.

Компромис на досудовому слідстві (криміналістичний аспект) : монографія / В.С. Кузьмічов, Є.О. Курта.- К.:КНТ, 2007.- 136 с.

7. Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально – процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності» // Відомості Верховної Ради України № 270 – VI від 15.04.2008, №24, Ст. 236.

8. Туркота С. Виникнення та розвиток правового компромісу : історичні передумови / С. Туркота // Право України. – 2002.- № 5. – С. 46 - 51.

9. Житний О.О. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям : монографія / О.О. Житний : Х.: НУВС, 2004.- 432 с.

10. Усатий Г.О. Кримінально-правовий компроміс: монографія / Г.О. Усатий.- К.: Атика, 2001. – 128 с.

11. Маковеев Н.И. Компромисс как политико-культурный феномен: автореф. дис. канд. філософських наук / Н.И. Маковеев.- Уральськ, 2000.- 17 с.

12. Курта Є.О. Історичний аналіз розвитку норм, які передбачають компроміс на досудовому слідстві / Є.О. Курта // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України. - 2004.- №2.- С. 277 - 282.

13. Назаров В.В. Виникнення кримінально-процесуальних конфліктів та способи їх усунення на стадії попереднього розслідування : автореф. дис...канд.юрид.наук : 12.00.09 / В.В. Назаров // Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2000.- 18 с.

14. Верещак В.М. Судовий компроміс у кримінальному судочинстві / В.М. Верещак // Вісник Верховного Суду України. – 2000.- №1.- С. 41 - 43.

15. Парфило О.А. Щодо значення поняття кримінально-процесуального компромісу / О.А. Парфило // Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю на етапі реформування кримінального судочинства : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя 14-15 травня 2002 р.) : у 2-х ч. – Запорізький юридичний інститут МВС України, 2002. - ч.2.- С. 62 - 65.